

PAMELA DRUCKERMAN

BOHÉM SZÜLŐK
KÉZIKÖNYVE

100 tipp francia módra

Open Books

BEVEZETŐ

Amikor könyvet írtam arról, amit az alatt az idő alatt tanultam, amikor Franciaországban neveltem a három gyerekemet, nem voltam benne biztos, hogy anyámon kívül más is el fogja olvasni. Tulajdonképpen abban sem voltam biztos, hogy a végére ér (jobban szereti a kitalált történeteket).

Ám meglepő módon sokan mások is olvassák a rokonságomon kívül. Egy időben számos dühös hangvételő cikk jelent meg a könyvvvel kapcsolatban. Kinek képzelem magam, hogy leszólok az „amerikai” gyereknevelést – ha egyáltalán létezik ilyen? Biztos van sok kis elkényeztetett francia kölyök is! Csak a gazdag párizsiak háza táján néztem körül? A szocializmust – vagy ami még rosszabb –, a bébitápszert magasztalom?

Az a fajta ember vagyok, aki ha kritikát hall magáról, akkor rögtön azt gondolja: milyen igaz! Berezeltem. De később e-mailek érkeztek a hozám hasonló, hétköznapi amerikai szülőktől. (Ezen e-mailek közül többet közzétettem a weboldalamon.) Gyorsan jobb kedvre derültem. Nem gondolták, hogy helytelen az állításom, miszerint az amerikaiaknak nevelési problémáik vannak.

Hozzám hasonlóan ők is küszködtek ezekkel a problémákkal, és vágytak arra, hogy megismerjenek más lehetőséget is.

Néhány szülő elmondta, hogy a könyv megerősítette őket abban, amit csak titokban – és gyakran büntudattal – tettek. Mások elmesélték, hogy a könyv módszereit kipróbálták a gyerekeiken, és működött. (Senki sem könnyebbült meg jobban ennek hallatán, mint jómagam.) Sokan még több tippet és részletet szerettek volna hallani, vagy a könyv egy másik, az én személyes háttértörténetem és felfedezéseim nélküli változatát, amelyet mint használati útmutatót adhatnak a nagyszülei, a partnerük és a bébiszitter kezébe.

Ez az a könyv. *A francia gyereknevelés 100 praktikus tippje* kísérlet a francia szülőktől és szakemberektől ellesett legokosabb és leglényegesebb elvek összefoglalására. Nem kell Párizsban élned ahhoz, hogy a gyakorlatban alkalmazd ezeket. Még az sem kell hozzá, hogy szeresd a sajtót. (Bár a könyv végén található receptekbe bele kellene olvasnod. Ízelítő abból, hogy mit esznek a francia gyerekek a bölcsődében, és a felnőtteknek is kedvére való.)

Mind a 100 praktikus tippben hiszek. Ezek azonban nem az én találmányaim vagy a saját kinyilatkoztatásaim. Továbbá nem mindenkire igazak. A franciák nem hagynak kétséget afelől, hogy minden gyerek más, és hogy néha meg kell szegned a szabályokat. Miközben az ismérveket olvasod, észre fogod venni, hogy sok önálló tipp

csak néhány alapelv mentén született. Jőmagam, amerikai lévén, az egyiket igen radikálisnak tartotam: Ha a családi élet teljes mértékben a gyerekek körül forog, az senkinek sem jó, még a gyerekeknek sem.

Szerintem az amerikai szülők mostanra felismerték ezt. Már születtek olyan statisztikák, amelyek azt mutatják, hogy ezzel az intenzív, fáradtságos gyereknevelési stílussal párhuzamosan – amely úgy tűnik, hogy a semmiből bukkant fel az elmúlt húsz évben – csökkent a házassággal való elégedettség. A gyerekesek köztudottan boldogtalanabbak, mint a gyerektelenek, és minden egyes további gyermek születésével még boldogtalanabbá válnak. (A texasi dolgozó anyák egyértelműen jobban kedvelik a házimunkát, mint a gyereknevelést.) A középosztálybeli amerikai családok körében végzett, általam megismert kutatások közül a leglehangolóbb arról szólt, hogyan váltak a szülők a tekintély megtestesítőiből a „gyerekek cselédeivé”. A rendelkezésre főzés és az ide-oda hurcolászás mennyisége alapján én még hozzátenném, hogy „személyi szakácsok” és „sofőrök” is.

A döntő érv az, hogy elkezdtünk kételkedni abban, hogy ez a megterhelő gyereknevelés jó-e a gyerekeknek. Mára sok minden megkérdőjeleződött jó szándékú tetteinkkel kapcsolatban – a babák agyának fejlesztéséről szóló videóktól kezdve a mindenkit felörlő főiskolai felvételiig. A gyereknevelés ezen módszerén felnőtt első végzős

nemzedék tagjait némelyik szakember „teáscsészenemzedéknek” hívja, mert annyira érzékenyek. Továbbá arra figyelmeztetnek, hogy a siker általunk elfogadott meghatározása következtében ezek a gyerekek boldogtalanok lesznek.

Nyilván a francia szülők sem tesznek mindent helyesen, és nem mindnyájan teszik ugyanazt. A kulcsfontosságú elvek az ország hagyományos bölcsességeit összegzik. Azt, amit a francia gyereknevelési könyvek, magazinok és szakemberek szerint tenned kell; és amit a legtöbb olyan középosztálybeli szülő tesz (vagy legalábbis amiről azt hiszi, hogy tennie kellene), akiket személyesen ismerek. (Egyik francia barátnőm mondta, hogy azt tervezi, a bátyjának is ad egy példányt, hogy „még franciább” legyen.)

Sok „francia” bölcsesség a józan paraszti ész szavának tűnik. Kaptam olyan olvasói leveleket, amelyek a francia gyereknevelés és Montessori, illetve egy magyar származású hölgy, Gerber Magda tanításai közötti átfedésekről írtak. Mások afelől biztosítottak, hogy mi, amerikaiak ugyanezt csináltuk a Reagani gazdaságpolitika, a pszichoterápia felvirágzása és azon tanulmány megjelenése előtt, amely szerint szegény gyerekek nem hallanak elég szót kiskorukban. (Elég csak annyit mondanunk, hogy az amerikai felső középosztály erősen túlkompenzált.)

Némely francia elképzelésnek az ereje és eleganciája teljesen egyedi. A francia szülők erősen

hisznek abban, hogy a babák racionálisak, hogy egy kis szigort kell vegyíteni a nagy szabadsággal, és figyelmesen meg kell hallgatni a gyerekeket, de nem kell mindig azt tenni, amit mondanak. Figyelemre méltó az a képességük, hogy a „gyerek-ételeket” elhagyassák a kicsikkel. Mindenekelőtt pedig a franciák szerint akkor nevelsz a legjobban, ha nyugodt vagy. A legcsodásabb pedig az, hogy Franciaországban az egész nemzet egyszerre próbálja ezeket az elveket követni. Olyan, mint egy országos méretű kontrollcsoport. Gyere el, és nézd meg! Meg fogsz lepődni.

A fő ok, amiért a francia gyereknevelés számunkra fontos, az, hogy egyfajta fordított képe annak, ami Amerikában történik. Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a gyerekeinknek mielőbb meg kell tanítani a kognitív készségeket, mint például az olvasás. A franciák a korai években a társas készségekre helyezik a hangsúlyt, mint például a beilleszkedés és az együttérzés. Mi azt szeretnénk, ha a gyerekeinket sok inger érné; a franciák szerint a nyugalmi idő ugyanolyan fontos. Mi gyakran tétovázunk, mielőtt frusztrálnánk a gyerekünket; szerintük az a gyerek, aki nem tud megbirkózni a frusztrációval, felnőttkorában nyomorultul fogja érezni magát. Mi a nevelés eredményeire összpontosítunk; szerintük az együtt töltött nagyjából tizennyolc év minősége is sokat számít. Mi hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a sokáig elhúzódó rossz alvás, a rendszeres hisztik,